

Stay home, stay safe?

De impact van de COVID-19-crisis op de omvang, de aard en het type melder van huiselijk geweld en kindermishandeling

NOVEMBER 2021

Factsheet Meldingen | Utrecht

Als gevolg van de wereldwijde uitbraak van het COVID-19-virus heeft Nederland sinds medio maart 2020 te maken met landelijke en regionale maatregelen die de verspreiding van het virus moeten tegengaan. De beperkende maatregelen, de mogelijke financiële consequenties hiervan en de angst voor het virus kunnen oplopende spanningen in huishoudens tot gevolg hebben, en daarmee de kans op huiselijk geweld vergroten. Het NSCR doet onderzoek naar de omvang, aard en ernst van huiselijk geweldmeldingen. Dit onderzoek wordt gefinancierd door ZonMw (Zie: <https://www.zonmw.nl/nl/>). Meer informatie over het onderzoek staat op <https://nscr.nl/stay-home-stay-safe>.

Bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling kan zowel een *burger*¹ als een *professional*² een melding³ maken bij Veilig Thuis⁴. Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde situatie (lees: casus) van huiselijk geweld. In deze factsheet zijn gegevens van alle unieke casussen onderzocht die bij Veilig Thuis-regio Utrecht in 2019 en 2020 zijn geregistreerd. Er wordt specifiek ingegaan op *het aantal huiselijk geweld-casussen* en *de vermoedelijke aard van het gemelde geweld*. Meer lezen? De Monitor Huiselijk geweld in Coronatijd geeft een uitgebreide weergave van de resultaten in de regio Utrecht.

Als een casus nog niet is afgerond, is het mogelijk dat de inhoud van een aantal huiselijk geweldmeldingen nog niet volledig is geregistreerd door Veilig Thuis Utrecht. Het is daardoor soms mogelijk dat de huiselijk geweldmelding wel is geregistreerd, maar informatie over de vermoedelijke aard van het huiselijk geweld en/of wie de melder van het huiselijk geweld is ontbreekt. Dit wordt in de data aangegeven als een missende waarde. Het is bij de interpretatie van de bevindingen van belang dat er rekening wordt gehouden met missende waarden, omdat missende waarden de gevonden resultaten kunnen vertekenen. Omdat we periodiek nieuwe

¹ Dit kunnen burgers zijn die direct betrokken zijn bij een huiselijk geweld situatie (zoals slachtoffers, plegers of omstanders) of omstanders (zoals familieleden, buren of andere bekenden).

² Voor professionals geldt sinds 1 januari 2019 dat het een professionele norm is geworden om een melding bij Veilig Thuis te doen wanneer er vermoedens van acute en structurele onveiligheid bestaan. Zie voor meer informatie: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/meldcode>.

³ Wanneer de contactlegger en een medewerker van Veilig Thuis samen tot de conclusie komen dat een situatie lastig is, kan de contactlegger ervoor kiezen om een melding van het vermoedelijke huiselijk geweld te maken.

⁴ Veilig Thuis is er voor iedereen die te maken heeft met huiselijk geweld. Elke regio heeft zijn eigen Veilig Thuis-organisatie. Zie voor meer informatie: <https://veiligthuis.nl/>.

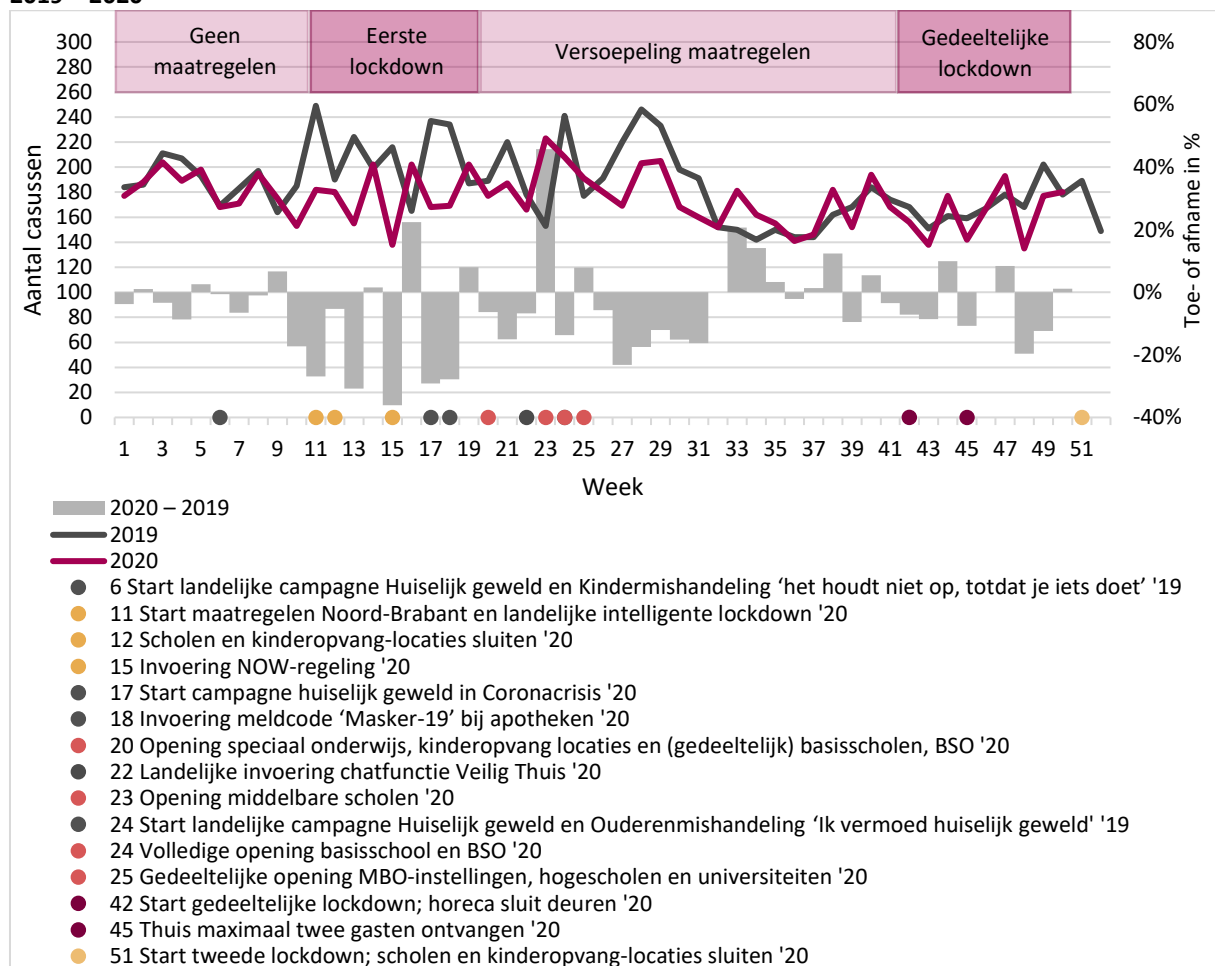
data opvragen wordt het beeld na verloop van tijd completer omdat er steeds minder gegevens ontbreken. Bovendien is vanaf het begin van het 3^e kwartaal in 2019 is de volledigheidcheck geïntroduceerd. Door de volledigheidcheck dienen medewerkers bij het afronden van de meldingen en adviezen alle velden met betrekking tot het informatieprotocol⁵ in te vullen. Als gevolg worden registraties van huiselijk geweldmeldingen vanaf dat moment beter gevuld dan in 2019.

De belangrijkste bevindingen

Huiselijk geweld-casussen per week

Het is mogelijk dat meerdere personen, bijvoorbeeld een wijkagent en een buurtbewoner, een melding maken van dezelfde vermoedelijke situatie (casus) van huiselijk geweld. In de regio Utrecht zijn in 2019 gemiddeld 1,16 meldingen per casus gedaan (minimaal 1, maximaal 19). In 2020 werden gemiddeld 1,18 meldingen per casus gedaan (minimaal 1, maximaal 10). In figuur 1⁶ wordt het aantal casussen per week in 2019 (zwarte lijn) en 2020 (rode lijn) weergegeven, alsmede de percentuele toe- of afname van het wekelijkse aantal casussen in 2020 ten opzichte van diezelfde weken in 2019 (de grijze balken)⁷.

Figuur 1. Absolute aantal casussen en percentuele toe- of afname van het aantal casussen per week 2019 – 2020

2019: N = 9657, 2020: N = 8784 (t/m week 50).

⁵ Zie: <https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/blg-892983.pdf>

⁶ In de figuur is een tijdlijn verwerkt. De grijze bolletjes representeren veranderingen in het werkveld, de gele bolletjes betreffen de getroffen maatregelen en de rode bolletjes hebben betrekking op de afschaling van de maatregelen. De rode vlakken representeren de verschillende fases van de getroffen COVID-19 maatregelen die zijn geïdentificeerd.

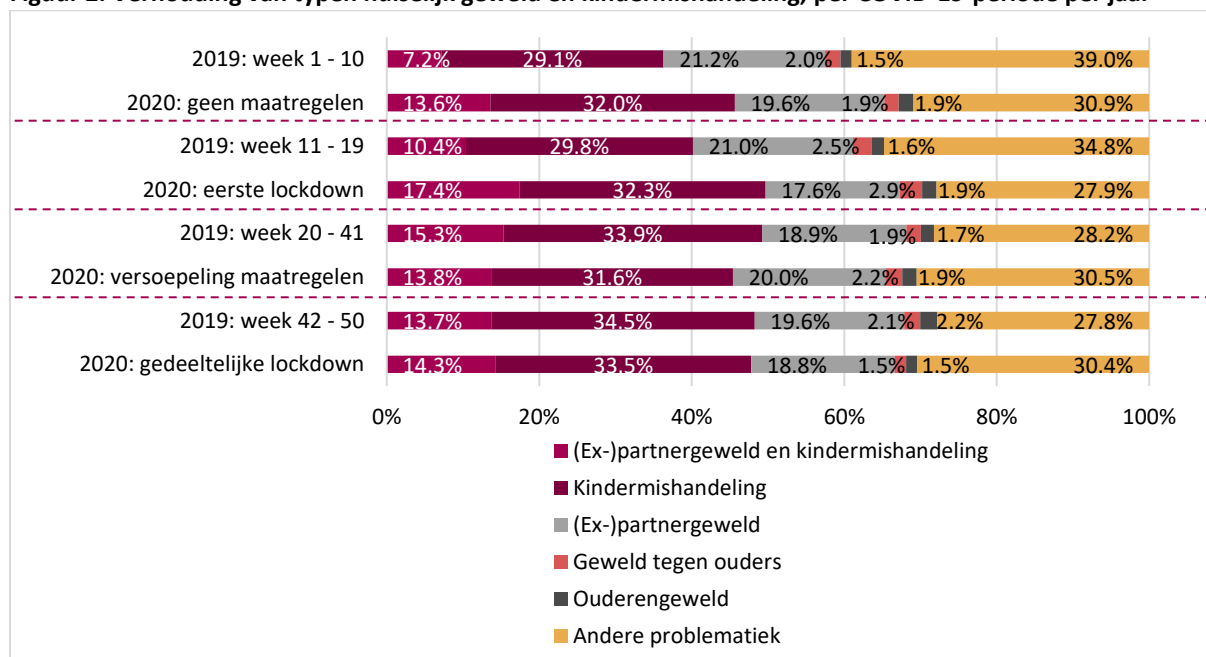
⁷ Voor 2020 zijn alle casussen en meldingen t/m week 50 verwerkt.

Ten opzichte van 2019 zijn in de weken voorafgaand, tijdens de eerste lockdown, in de weken waarin de maatregelen werden versoepeld en tijdens de gedeeltelijke lockdown minder casussen geregistreerd. Het aantal casussen is in totaal met respectievelijk 3 procent, 17 procent, 3 procent en 4 procent afgenomen. In tegenstelling tot het aantal casussen, nam het aantal meldingen voorafgaand aan de eerste lockdown en tijdens de periode waarin de maatregelen werden versoepeld toe. Mogelijk werden in deze periode meerdere meldingen rondom een en dezelfde casus gedaan.

De vermoedelijke aard van huiselijk geweld en kindermishandeling

De huiselijk geweld-meldingen worden geregistreerd onder zes verschillende typen huiselijk geweld. (Ex-)partnergeweld en kindermishandeling is als één categorie beschouwd wanneer dit samen in een casus voorkwam. De andere categorieën betreffen kindermishandeling, (ex-)partnergeweld, geweld tegen ouders (onder 65 jaar) door hun kinderen (tot 23 jaar), ouderengeweld (boven 65 jaar) en andere problematiek⁸. Figuur 2 geeft de verhouding van de verschillende vormen van huiselijk geweld weer in 2019 en 2020 per periode van de COVID-19-maatregelen.

Figuur 2. Verhouding van typen huiselijk geweld en kindermishandeling, per COVID-19-periode per jaar

2019: Missende waarden 1-10: 17,8% (N = 334); 11-19: 17,7% (N = 336); 20-41: 12,9% (N = 515); 42-50: 18,3% (N = 280).

2020: Missende waarden 1-10: 12,1% (N = 220); 11-19: 10,6% (N = 170); 20-41: 10,3% (N = 400); 42-50: 30,9% (N = 543).

Uit de figuur komt naar voren dat, ook al voorafgaand aan de COVID-19 uitbraak in Nederland, de geregistreerde vormen van huiselijk geweld in 2019 en 2020 van elkaar verschillen. Voorafgaand aan en tijdens de eerste lockdown in 2020 is het aandeel casussen waarin vermoedelijk (ex-)partnergeweld en/of kindermishandeling voorkwam groter ten opzichte van diezelfde periodes in 2019. Tijdens de eerste lockdown kwamen bijvoorbeeld in 17,4% van de casussen vermoedens van (ex-)partnergeweld en kindermishandeling voor. In diezelfde periode in 2019 werd in 10,4% van de

⁸ Wanneer meerdere vormen in een casus voorkwamen, is daar als volgt mee omgegaan: (ex-)partnergeweld en kindermishandeling (1) als één categorie gaat boven kindermishandeling, kindermishandeling (2) gaat boven (ex-)partnergeweld, (ex-)partnergeweld (3) boven geweld tegen ouders, geweld tegen ouders (4) boven ouderengeweld, en ouderengeweld (5) boven andere problematiek (6).

casussen (ex-)partnergeweld en kindermishandeling geregistreerd. Tijdens de periode waarin de maatregelen werden versoepeld en de gedeeltelijke lockdown zijn er bij alle geregistreerde vormen van huiselijk geweld weinig verschillen tussen 2019 en 2020 waar te nemen. Hoewel het aantal casussen over het algemeen tijdens de COVID-19 periodes in de regio Utrecht is afgenomen, namen het aantal meldingen voorafgaand en na de eerste lockdown toe. Mogelijk werden in deze periodes meer meldingen over eenzelfde casus gedaan.

Onderzoekers: Veroni Eichelsheim, Anne Coomans, Arjan Blokland, Steve van de Weijer, Sjoukje van Deuren, Meintje van Dijk
Contactpersoon: Veroni Eichelsheim | VEichelsheim@nscr.nl | 06 4137 8828

NSCR

De Boelelaan 1077
1081 HV Amsterdam

Postadres

Postbus 71304
1008 BH Amsterdam

T 020 598 5239

E nscr@nscr.nl

www.nscr.nl

Het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandaving (**NSCR**) is onderdeel van de institutenorganisatie van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (**NWO**).

